



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ**  
**Рев 3103/07**  
**30.10.2008. година**  
**Београд**

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Слађане Накић-Момировић, Соње Бркић, Споменке Зарић и Јованке Кажих, чланова већа, у парници тужиоца АА, кога заступа АБ, адвокат, против тужене ББ, коју заступа БА, адвокат, ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Окружног суда у Неготину Гж.834/07 од 04.09.2007. године, у седници одржаној дана 30.10.2008. године, донео је

**Р Е Ш Е Њ Е**

УКИДАЈУ СЕ пресуда Општинског суда у Неготину П.17/07 од 18.05.2007. године и Окружног суда у Неготину Гж.834/07 од 04.09.2007. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

**О б р а з л о ж е њ е**

Пресудом Општинског суда у Неготину П.17/07 од 18.05.2007. године, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде стицањем без основа исплати износ од 19.258,08 еура у динарској противвредности обрачунатој по најповољнијем курсу по коме се ова страна валута буде откупљивала од пословних банака у време плаћања, заједно са домицилном каматом на овај износ, обрачунатој на исти начин почев од 12.07.2004. године па до коначне исплате и обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 127.300,00 динара.

Пресудом Окружног суда у Неготину Гж.834/07 од 04.09.2007. године, одбијена је жалба тужене и потврђена наведена пресуда Општинског суда.

Против другостепене одлуке тужена је благовремено поднела ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у смислу чл.399. ЗПП и налази да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, по решењу иностраног Окружног суда, \_\_\_\_\_, из средстава пензије тужиоца исплаћено је на име издржавања у корист тужене 26.952,67 еура за период од 01.09.1999. - 31.05.2004. године. Пресудом истог суда, која је постала правноснажна 12.07.2004. године, утврђен је престанак права тужене из пресуде због изостанка од 13.01.1999. године бр.5Ц130/98Б на месечно издржавање тужиоца у висини од 363,36 еура са 01.01.2000. године. Наведена пресуда је призната решењем Окружног суда у Неготину Р.25/05 од 10.05.2005. године.

На утврђено чињенично стање, нижестепени судови су применом чл.210. и 214. Закона о облигационим односима усвојили тужбени захтев за исплату износа од 19.258,08 еура са каматом од 12.07.2004. године у динарској противвредности, налазећи да је исплата у корист тужене из пензије тужиоца у периоду од 01.01.2000. - 31.05.2004. године, услед престанка права на издржавање, вршена без правног основа.

По оцени Врховног суда, нижестепене одлуке су засноване на погрешној примени материјалног права, услед чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Према правилима о стицању без основа (чл.210. став 2. Закона о облигационим односима), обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио, или који је касније отпао. У овом случају правни основ исплате је отпао, јер је 2004. године иностраном одлуком суда, признатом у Србији, утврђен престанак обавезе исплате издржавања са 01.01.2000. године. Међутим, правно дејство ове одлуке не подразумева аутоматски обавезу враћања наплаћених средстава од тужиоца пре правноснажности наведене пресуде по правилима о стицању без основа, већ је требало испитати постојање законских услова за примену овог правног института и евентуално постојање законског основа за његово искључење. Овде се ради о средствима исплаћеним за издржавање, чија измена односно престанак обавезе се према домаћем законодавству, увек врши за будуће, па је код оцене основаности потраживања требало поћи од чињенице на име чега су спорне исплате вршене, које су околности довеле до неоправдане наплате у вишегодишњем трајању и испитати одговорност и савесност тужиоца у настанку и обиму обавезе.

Према чл.211. Закона о облигационим односима, ко изврши исплату знајући да није дужан платити, нема право да захтева враћање, изузев ако је задржао право да тражи враћање или ако је платио да би избегао принуду. Непримењивањем ове одредбе, нижестепени судови су пропустили да утврде и цене одлучну чињеницу да је пресудом Општинском суду у Неготину П.1114/98 од 05.08.1999. године, која је постала правноснажна 01.11.1999. године, разведен брак странака и одбијен захтев тужене за исплату издржавања у износу од 50% пензије коју је тужилац остварио у иностранству. Од правноснажности ове

пресуде, тужилац је имао сазнање да нема обавезу исплате издржавања туженој. Осим тога, из садржине пресуде Окружног иностраног суда, произилази да признање бракоразводне пресуде странака пред аустријским судом није било потребно, јер су странке српски држављани и њихов брак је разведен пред судом у Србији. Како је наплата издржавања трајала до 12.07.2004. године, пропуштено је да се испита када је тужилац покренуо поступак за утврђење престанка обавезе издржавања, допринос тужиоца дужини неоправдане наплате и друге релевантне околности и оцене законски услови за примену чл.210. и 211. Закона о облигационим односима. Такође, савесност тужиоца је од значаја и за одлуку о камати сходно чл.214. Закона о облигационим односима.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити указане неправилности и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Са изнетих разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци решења, на основу одредби чл.407. став 2. ЗПП.

Председник већа-судија

Снежана Андрејевић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

вг